

Tókécs László

A budapesti kormányzatok támogatáspolitikájáról

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület döntéshozó testületei több rendben is foglalkoztak a Magyar Köztársaság határon túli magyarságuk megsegítésére irányuló támogatáspolitikájával.

Az elmúlt másfél évtizedben alapvető törekvésünk volt az egyházaknak nyújtott támogatási részesedés megnövelése. Tudatában annak, hogy az erdélyi magyar kistársadalom anyagi gondjainak az enyhítése céljából minél szélesebb összefogásra van szükség, és tapasztalván azt, hogy az RMDSZ – politikai versenypárttá váló beszűkülése folytán évről évre mind kevésbé tud eleget tenni érdekvédelmi szerepének, valamint a maga által vállalt, illetve a felé irányuló elvárások teljesítésének, az utóbbi esztendőkből Egyházkerületünk az *egyházi*, a *civil* és a *politikai szféra* hármass pillérére nyugvó, szoros összefogást szorgalmazta. Ez az elv vezérelte – példának okáért – a *státustörvény* létrehozása és végrehajtása, valamint az önálló *magyar nyelvű felsőoktatás* kialakítása terén. A maga részéről Egyházkerületünk ezen megfontolások alapján vállalta a Partiumi Keresztény Egyetem létrehozását, és lépett fel kezdeményezőleg az Erdélyi Magyar Tudományegyetem megalapításában. Hasonlóképpen önálló anyagi forrásokat szerzett Egyházunk gyülekezeteink támogatása, egyházi intézmények létrehozása, földek vásárlása, gazdasági kezdeményezések finanszírozása céljából.

Erdélyi *történelmi egyházaink* bebizonyították, hogy a maguk sajátos eszközeivel és lehetőségeivel élve sok tekintetben hatékonyabban tudják szolgálni kisebbségi magyarságunk megsegítését és felemelkedését, mint az – útját tévesztő – *RMDSZ*.

Az élet azt is bebizonyította, hogy ebből a szolgálatból a *civil szervezetek* is az eddigieknél nagyobb szerepet vállalhatnak.

Következésképpen: az erdélyi magyar kistársadalmunkat alkotó három szféra közötti jobb munkamegosztásra, a támogatási rendszer kiszélesítésére és *társadalmiasításra* van szükség – ami egyet jelent az egész határon túli támogatási rendszer *politikamentessé tételével*, depolitizálásával.

Más megközelítésből ugyanerre a következtetésre jutottak az erdélyi *polgári erők* és az erdélyi *önkormányzati tanácsok*. Egy célszerű, igazságos, méltányos, hiteles és átlátható támogatási-elosztási rendszer kialakítását egyedül egy autonóm közképviselői és érdekvédelemértékesítő szervezet, illetve struktúra volna képes biztosítani.

Ez az igény annál is időszerűbb, mivel jelenleg a népüktől, saját tagságától és választóitól elszakadt hivatalos RMDSZ-vezetőség saját kudarcra

ítélt politikáját *Budapest* – és *Bukarest* – hatalmi és anyagi támogatásának monopolizálásával próbálja hitelesíteni és megmenteni. Az utóbbi másfél-két esztendőben a Markó Béla-féle RMDSZ-Központi Bizottság szinte valamennyi határon túli pénzforrást és támogatási csatornát magának sajátított ki. Ennek következtében a nemzeti érdekeinktől idegen politikájával, valamint az ehhez rendelődő anyagi-pénzügyi hatalmának egyeduralmával kétszeresen sújtja azokat, akiket valójában képviselnie és támogatnia kellene.

Nemzetstratégiai szempontból tekintve: az Anyaországnak mind szemléleti, mind nagyságrendi vonatkozásában gyökeresen át kellene alakítania támogatási politikáját – éspedig a határokon átívelő nemzetegyesítés stratégiai elvének megfelelően. Egyházkerületünk ebből a meggondolásból kiindulva indítványozza egy, a Széchenyi-tervhez hasonló, illetve egy, a Marshall-tervvel analóg *határon túli támogatási alap*, nevezetesen a *Mikó Imre-terv* megalapítását.¹

2004. február 24.

Melléklet

Kivonat a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Igazgatótanácsa 2003. február 21-i ülésének Jegyzőkönyvéből

Szám: 3/2003

Tárgy: A szatmárnémeti Rendkívüli Közgyűlés kiértékelése

9. pont

Igazgatótanács elrendeli a szatmári rendkívüli egyházkerületi közgyűlés határozatainak maradéktalan végrehajtását.

(...)

9. Egyházkerület az Erdélyi Fórum elé terjeszti a magyarországi támogatási rendszer reformjára vonatkozó javaslatát, melyet szerkezeti, szemléleti és nagyságrendi vonatkozásban egyaránt elengedhetetlenül szükségesnek tart:

a) Szerkezeti, szemléleti vonatkozásban az alapítványi kereteket átlépve, normatív rendszer bevezetésére van szükség. Ennek megfelelően egységes nyilvántartás szerint történjék valamennyi támogatás. Távlatilag a határok felett átívelő nemzeti egyesítés és egységes támogatási rendszerben öltene testet.

b) Nagyságrendi változtatásra is szükség van, hiszen az évi 10 milliárd forint, ami a határon túli magyaroknak jut, nem számít kellő súlyú támogatásnak. A Mikó Imre-tervnek az anyaországi Széchenyi-terv mintájára való létrehozása alapvető változást eredményezhetne az egész határon túli támogatási rendszerben.

c) Igazgatótanácsi álláspontja szerint az elosztás módjának tekintetében széleskörű társadalmi ellenőrzés szükséges. Az elosztásban részt kell biztosítani az egyházaknak és a civil szervezeteknek. A támogatási rendszert nem szabad kiszolgáltatni a politikai szférának.

Jegyzet

¹ Egyházi elképzeléseink tárgyában mellékelem Egyházkerületi Igazgatótanácsunk 3/2003. Számú határozati Kivonatát.